

Koniunktura konsumencka^{*)} IV kwartał 2007 r.

W IV kwartale 2007 r. nastąpiła dalsza poprawa nastrojów konsumenckich społeczeństwa polskiego, a osiągnięty poziom wskaźników ostatecznie potwierdził, że rok 2007 był kolejnym, w którym sytuacja społeczno-ekonomiczna ludności poprawia się we wszystkich podstawowych obszarach bytowych, a kondycja gospodarstw domowych ukształtowała się na wyjątkowo dobrym poziomie.

W IV kwartale 2007 r. nieznacznie pogorszyły się, po znacznej poprawie w dwóch poprzednich kwartałach, oceny **zmian, jakie zaszły w sytuacji finansowej gospodarstw domowych** (w ostatnich 12 miesiącach). Oznacza to, że zmniejszył się udział konsumentów odczuwających poprawę oraz zwiększył się udział konsumentów odczuwających pogorszenie swojej sytuacji finansowej w ostatnich 12 miesiącach. Syntetyczny wskaźnik ocen zmian przyjął w IV kwartale 2007 r. wartość $-11,1$ i był o $1,6$ pp. niższy niż w poprzednim kwartale ($-9,5$), ale był wyższy niż w IV kwartale 2006 r. o $5,3$ pp. Jednocześnie utrzymały się na wysokim poziomie oceny **oczekiwanych zmian sytuacji finansowej gospodarstw domowych** (w najbliższych 12 miesiącach). Syntetyczny wskaźnik oczekiwanych zmian ukształtował się na poziomie $-0,9$ i był wyższy o $0,3$ pp. niż w poprzednim kwartale ($-1,2$) oraz o $6,4$ pp. w porównaniu do IV kwartału 2006 r. ($-7,3$).

Dynamika syntetycznych wskaźników ocen zmian własnej sytuacji finansowej gospodarstw domowych w 2007 r. wskazuje, że gospodarstwa domowe wyraźnie odczuwają wzrost swoich dochodów w stosunku do poziomu sprzed roku. Wzrost wskaźników dotyczących zaistniałych zmian w sytuacji finansowej gospodarstw domowych w II i III kwartale 2007 r. wynikał także z obniżki składki rentowej, która spowodowała wzrost wynagrodzeń, a tym samym wzrost dochodów rozporządzalnych gospodarstw domowych.

Zaobserwowana znacząca poprawa oceny własnej sytuacji finansowej w 2007 r. powinna znaleźć swoje odbicie w zmniejszeniu się zasięgu i głębokości ubóstwa społeczeństwa polskiego.

W IV kwartale 2007 r. bardzo widocznie poprawiły się oceny społeczeństwa polskiego dotyczące **zaszłych** (w ostatnich 12 miesiącach), jak również **oczekiwanych** (w najbliższych 12 miesiącach) **zmian sytuacji gospodarczej kraju**. Wskaźnik ocen zaszłych zmian ukształtował się na poziomie $-13,1$ i był wyższy niż w IV kwartale 2006 r. o $14,0$ pp, a w stosunku do III kwartału 2007 r. o $3,4$ pp. Natomiast wskaźnik ocen oczekiwanych zmian po raz pierwszy ukształtował się na poziomie dodatnim $0,6$ i był wyższy niż w IV kwartale 2006 r. o $16,6$ pp, a w stosunku do III kwartału o $9,2$ pp.

Zmiany wartości wskaźników ocen zmian sytuacji gospodarczej kraju dokonane przez konsumentów świadczą, że społeczeństwo polskie wyraźnie odczuwa w 2007 r. wzrost gospodarczy kraju, a także oczekuje dalszego wzrostu gospodarczego kraju w najbliższej przyszłości.

W IV kwartale 2007 r. nieznacznie pogorszyły się, bardzo wysokie w poprzednim kwartale, oceny **obecných warunków dokonywania ważnych zakupów** przez gospodarstwa domowe. Wartość tego wskaźnika ukształtowała się na poziomie $2,5$ i była niższa o $0,9$ pp. niż w poprzednim kwartale ($3,4$), ale wyższa o $8,9$ pp. niż w IV kwartale 2006 r. ($-6,4$). Zauważyć jednak należy, że znaczna poprawa ocen dokonywania ważnych zakupów w poprzednich kwartałach sprawiła, że w II, III i IV kwartale syntetyczny wskaźnik ocen przyjmował wartość dodatnią (liczba konsumentów nastawionych optymistycznie była większa od liczby nastawionych pesymistycznie do dokonywania

zakupów). Osiągnięty poziom wartości wskaźnika ocen dokonywania zakupów w II-IV kwartale 2007 r. wskazuje na utrzymywanie się wysokiej dynamiki zakupu dóbr trwałego użytkowania na potrzeby gospodarstw domowych i dalsze polepszanie — ilościowego i jakościowego — wyposażenia gospodarstw domowych w dobra trwałe, a w szczególności w nowoczesny technologicznie sprzęt elektroniczny, a także w artykuły gospodarstwa domowego.

Niekorzystnym obrazem nastrojów konsumenckich społeczeństwa polskiego w IV kwartale 2007 r. jest nieoczekiwane pogorszenie się wskaźnika **obaw przed wzrostem poziomu bezrobocia** (w okresie najbliższych 12 miesięcy). Korzystne zmiany wartości tego wskaźnika od II kwartału 2004 r., a zwłaszcza od II półrocza 2006 r. do III kwartału 2007 r. włącznie wskazywały, że społeczeństwo odczuwa systematycznie zmniejszający się poziom bezrobocia, jak również spodziewa się dalszej znaczącej poprawy sytuacji na rynku pracy. Wartość tego wskaźnika w IV kwartale 2007 r. wyniosła –20,5 i była gorsza od poprzedniego kwartału o 1,5 pp.

W IV kwartale 2007 r., podobnie jak w dwóch poprzednich kwartałach, utrzymały się na wysokim oceny **możliwości oszczędzania pieniędzy** (w okresie najbliższych 12 miesięcy) przez gospodarstwa domowe. Wskaźnik syntetyczny ukształtował się na poziomie –40,6 i w odniesieniu do IV kwartału 2006 r. był wyższy o 5,8 pp., aczkolwiek osiągnięte wskaźniki w II i III kwartale były lepsze. Tendencje zmian i osiągnięty poziom wartości tego wskaźnika oznaczają, że wraz z poprawą sytuacji finansowej gospodarstw domowych w 2007 r. zwiększyła się także skłonność gospodarstw domowych do oszczędzania.

Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej wyniósł w IV kwartale 2007 r. –4,4 i był wyższy o 2,1 pp. od poprzedniego kwartału, a w porównaniu do IV kwartału 2006 r. (–14,6) o 10,2 pp. **Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej** osiągnął w IV kwartale 2007 r. wartość –5,2, a więc lepszą o 1,8 pp. od wyniku z III kwartału 2007 r. (–7,0). W porównaniu do analogicznego kwartału 2006 r. wartość wskaźnika była wyższa o 11,5 pp.

Tendencje zmian i osiągnięty poziom wartości obydwu wskaźników ufności konsumenckiej w 2007 r. wskazują, że w IV kwartale utrzyma się wysoka dynamika spożycia gospodarstw domowych. Oczekiwać należy przede wszystkim, że utrzyma się wysoka skłonność gospodarstw domowych do zakupu dóbr trwałego użytkowania na wyposażenie gospodarstw domowych (m. in. sprzęt i urządzenia rtv oraz agd).

*) Od stycznia 2004 r. badanie koniunktury konsumenckiej prowadzone jest z częstotliwością miesięczną – jako badanie wspólne Głównego Urzędu Statystycznego oraz Narodowego Banku Polskiego. W IV kwartale 2007 r. badanie przeprowadzono na próbie 5300 gospodarstw domowych.

. Od kwietnia 1997 r. do października 2003 r. badanie prowadzone było raz na kwartał – w pierwszym miesiącu kwartału. Wyniki badań publikowane były, począwszy od stycznia 2001 r., w serii wydawniczej „Badania koniunktury” (ostatnio wydana publikacja: „Koniunktura konsumencka. Tendencje zmian październik 2003 – styczeń 2004”).

Od stycznia 2004 r. badanie koniunktury konsumenckiej jest prowadzone z częstotliwością miesięczną – jako badanie wspólne Głównego Urzędu Statystycznego oraz Narodowego Banku Polskiego.

W listopadzie 2004 r. badanie przeprowadzono na próbie 1870 gospodarstw domowych.

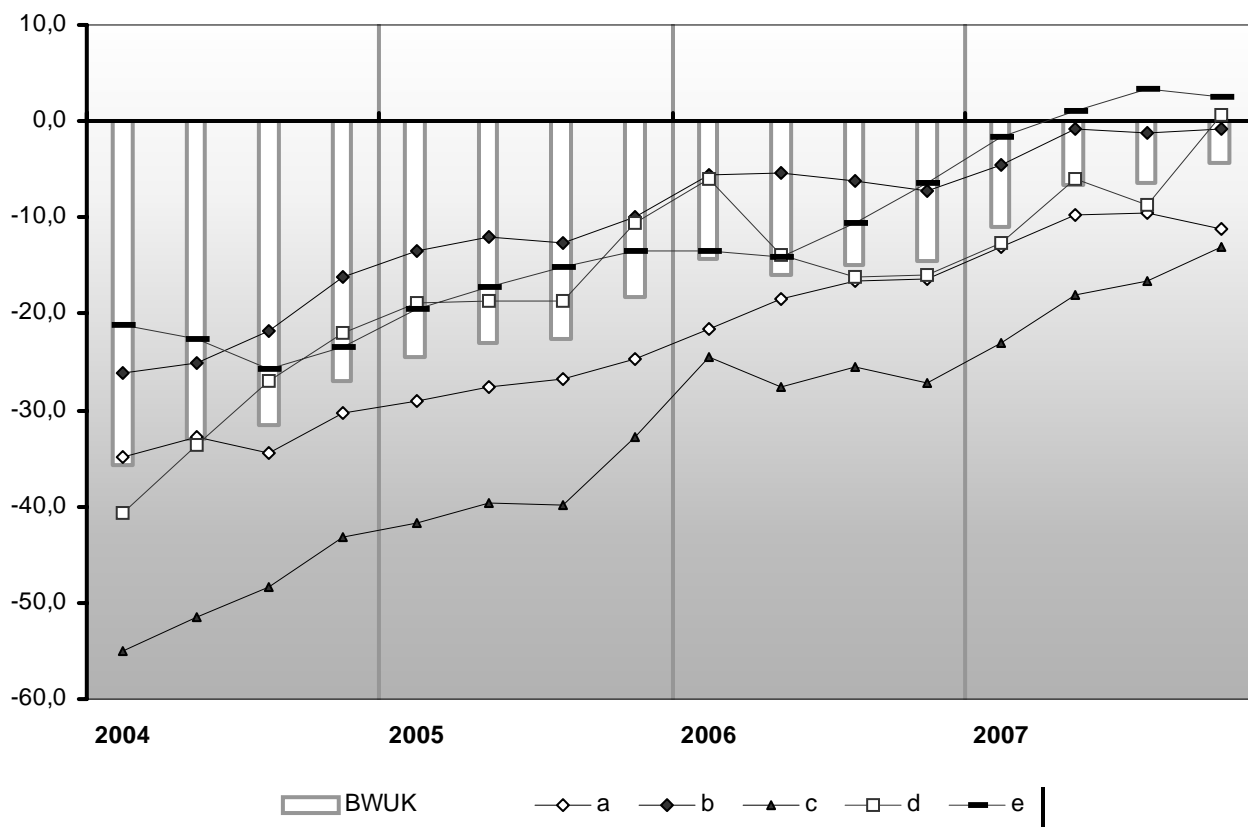
Najważniejszymi wskaźnikami, obliczanymi na podstawie przeprowadzonych badań, są: 1) bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący bieżące tendencje zmian w konsumpcji indywidualnej (tablica I) oraz 2) wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej – obrazujący oczekiwane w najbliższych miesiącach zmiany w tendencjach konsumpcji indywidualnej (tablica II). Obydwa wskaźniki ufności konsumenckiej mogą przyjmować wartości od –100 do +100. Wartość dodatnia oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych optymistycznie nad konsumentami nastawionymi pesymistycznie, natomiast wartość ujemna oznacza przewagę liczebną konsumentów nastawionych pesymistycznie nad konsumentami nastawionymi optymistycznie. Szczegółowe wyjaśnienia metodologiczne badania przedstawiono w publikacji „Koniunktura konsumencka. Tendencje zmian październik 2003–styczeń 2004”.

Tablica I. BIEŻĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

Bieżący wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, zmian ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju oraz obecnego dokonywania ważnych zakupów.

Okres badania ankietowego		Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego w:		Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju w:		Obecne dokonywa- nie ważnych zakupów	Wskaźnik ufności kon- sumenckiej BWUK
		ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy	ostatnich 12 miesiącach	najbliższych 12 miesięcy		
Rok	Kwartał	a	b	c	d	e	
w procentach							
1997*)		-21,6	-11,0	-12,8	-10,0	-13,4	-13,8
1998		-28,6	-19,2	-22,3	-17,0	-16,6	-20,8
1999		-36,3	-25,3	-37,9	-29,7	-21,0	-30,0
2000		-40,6	-26,8	-45,8	-29,5	-25,8	-33,7
2001		-39,7	-25,8	-51,8	-32,2	-27,8	-35,5
2002		-39,6	-27,8	-52,9	-35,1	-32,1	-37,5
2003		-38,1	-24,5	-51,7	-35,2	-29,4	-35,8
2004		-33,1	-22,3	-49,5	-30,8	-23,3	-31,8
2005	I	-34,9	-26,1	-55,1	-40,7	-21,2	-35,6
	II	-32,8	-25,2	-51,4	-33,6	-22,7	-33,1
	III	-34,5	-21,7	-48,4	-27,0	-25,7	-31,5
	IV	-30,4	-16,2	-43,1	-21,9	-23,4	-27,0
		-27,0	-12,0	-38,5	-16,7	-16,4	-22,1
	I	-29,0	-13,5	-41,7	-18,8	-19,5	-24,5
	II	-27,7	-12,0	-39,6	-18,7	-17,3	-23,1
	III	-26,7	-12,7	-39,8	-18,7	-15,1	-22,6
2006	IV	-24,6	-9,9	-32,8	-10,6	-13,5	-18,3
		-18,2	-6,1	-26,2	-13,0	-11,1	-14,9
	I	-21,5	-5,5	-24,4	-5,9	-13,5	-14,2
	II	-18,4	-5,4	-27,6	-13,9	-14,0	-15,9
2007	III	-16,6	-6,2	-25,6	-16,1	-10,6	-15,0
	IV	-16,4	-7,3	-27,1	-16,0	-6,4	-14,6
		-10,9	-1,9	-17,7	-6,6	1,3	-7,1
	I	-13,1	-4,5	-23,1	-12,6	-1,6	-11,0
	II	-9,8	-0,9	-18,1	-5,9	1,1	-6,7
	III	-9,5	-1,2	-16,5	-8,6	3,4	-6,5
	IV	-11,1	-0,9	-13,1	0,6	2,5	-4,4

^{*)} kwiecień, lipiec, październik

Tablica II. WYPRZEDZAJĄCY WSKAŹNIK UFNOŚCI KONSUMENCKIEJ

Wyprzedzający wskaźnik ufności konsumenckiej jest średnią sald ocen zmian sytuacji finansowej gospodarstwa domowego, ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju, trendów poziomu bezrobocia (ze znakiem przeciwnym) i oszczędzania pieniędzy w najbliższych 12 miesiącach.

Okres badania ankietowego		Zmiany sytuacji finansowej gospodarstwa domowego	Zmiany ogólnej sytuacji ekonomicznej kraju	Zmiany poziomu bezrobocia (ze znakiem przeciwnym)	Oszczędzanie pieniędzy	Wskaźnik ufności konsumenckiej WWUK
Rok	Kwartał	b	d	f	g	
w procentach						
1997*)		-11,0	-10,0	-15,0	-51,4	-21,9
1998		-19,2	-17,0	-27,3	-55,0	-29,6
1999		-25,3	-29,7	-53,1	-57,6	-41,4
2000		-26,8	-29,5	-62,0	-60,1	-44,6
2001		-25,8	-32,2	-68,0	-60,1	-46,5
2002		-27,8	-35,1	-63,8	-64,6	-47,8
2003		-24,5	-35,2	-54,1	-65,4	-44,8
2004		-22,3	-30,8	-30,3	-58,8	-35,7
	I	-26,1	-40,7	-43,7	-60,5	-42,9
	II	-25,2	-33,6	-28,9	-59,6	-37,0
	III	-21,7	-27,0	-25,1	-59,1	-33,4
	IV	-16,2	-21,9	-23,6	-56,0	-29,6
2005		-12,0	-16,7	-24,8	-54,6	-27,2
	I	-13,5	-18,8	-25,8	-54,2	-28,2
	II	-12,0	-18,7	-27,1	-54,9	-28,3
	III	-12,7	-18,7	-27,7	-55,8	-28,9
	IV	-9,9	-10,6	-18,7	-53,4	-23,3
2006		-6,1	-13,0	-6,3	-48,3	-18,5
	I	-5,5	-5,9	-13,3	-50,1	-18,8
	II	-5,4	-13,9	-10,9	-49,4	-20,0
	III	-6,2	-16,1	-4,3	-47,4	-18,6
	IV	-7,3	-16,0	3,3	-46,4	-16,7
2007		-1,9	-6,6	17,6	-40,7	-7,9
	I	-4,5	-12,6	9,9	-42,3	-12,5
	II	-0,9	-5,9	18,1	-39,7	-7,1
	III	-1,2	-8,6	22,0	-40,1	-7,0
	IV	-0,9	0,6	20,5	-40,6	-5,2

*) kwiecień, lipiec, październik

